

Protokoll 6/2024

fört vid Bromma stadsdelsnämnds sammanträde torsdagen
den 25 april 2024 kl. 18:30-20:15, Alviks kulturhus

Ledamöter

Johan Heinonen (S) Ordförande
Mattias Keresztesi (M) 1:e vice ordförande
Rose-Marie Rooth (V) 2:e vice ordförande
Stina Andersson (S)
Svante Thorell (MP)
Alexander Saednia (M)
Sara Emrooz (M)
Findel Madison (SD)
Tove Lönstad (S) ersätter Magnus Ljungkvist (S)
Petter Jennervall (S)
Pelle Johansson (S)
Louise Minnhagen (L)
Erik Thonfors (C) ersätter Johan Duvdahl (C)

Ersättare

Jeanette Frenkman (S)
Albin Ringstad (S)
Thomas Nicholas (V)
Terese Nordberg (V)
Johanna Klamming (MP)
Mikael Valdorson (M)
Mario Shevchenko (SD)
Stefan Ennerfelt (L)

Övriga närvarande

Susanna Halldin Olsson Stadsdelsdirektör
Joel Färlin Avdelningschef
Susanne Karlsdotter Avdelningschef
Fredrik Skoglund Avdelningschef
Eva Runestig Avdelningschef
Caroline Blomberg-Ohlström Avdelningschef
Timmie Aspelin Nämndsekreterare

Justerare

Johan Heinonen (S) och Mattias Keresztesi (M)

Datum för justering

2024-04-26

Paragraf

§16

Sekreterare

Timmie Aspelin

§ 16**Remissvar - Riktlinjer i stadens arbete
mot våldsbejakande extremism**

BRO 2024/106

Beslut

Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stads nuvarande riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism antogs 2016 av Kommunfullmäktige. Stadsledningskontoret har tagit fram förslag till reviderade riktlinjer.

Riktlinjerna är ett styrdokument som anger inriktning för stadens arbete mot våldsbejakande extremism och som tydliggör ansvarsfördelning för stadens nämnder och bolagsstyrelser utifrån gällande lagar och ansvarsområden.

Förvaltningen ser positivt på att riktlinjerna i arbetet mot våldsbejakande extremism revideras.

Framlagda förslag till beslut

1) Ordförande Johan Heinonen m.fl. (S), Rose-Marie Rooth (V) och Svante Thorell (MP) föreslår (se beslutet).

2) Mattias Kereztesi m.fl. (M) föreslår:

Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Revisionen av stadens riktlinjer mot våldsbejakande extremism görs mot bakgrund av att Sverige befinner sig i ett förhöjt hotläge och vikten av ett effektivt arbete mot extremism är angeläget och prioriterat. Det är bra att riktlinjerna ges en tydligare struktur och att den ligger i samklang med stadens övriga relevanta styrdokument så som trygghets- och säkerhets-programmet. Det är också viktigt att riktlinjerna harmoniserar med den nationella strategin mot våldsbejakande extremism och terrorism.

I arbetet mot våldsbejakande extremism är det många professioner som arbetar inom stadens verksamheter som berörs. Det är därför angeläget att riktlinjerna är väl förankrade bland medarbetare där ansvarsfördelningen och uppföljning är tydlig för alla inblandade parter. Det ska inte vara meningen att exempelvis en lärare övertar

en socialsekreterares ansvar och roll och vice versa. Riktlinjerna behöver därför aktivt följas upp i praktiken så att dokumentet uppfyller sitt syfte.

Det är också angeläget att det finns fungerande strukturer för informationsdelning mellan berörda parter i arbetet mot våldsbejakande extremism. Här blir en ny huvudregel i sekretesslagstiftningen särskilt viktigt för att underlätta utbytet av information kring individer där stadens medarbetare noterar en höjd risk för radikaliserings eller att involveras i extremistiska miljöer.

De individer som hyser extremistiska värderingar kan ha olika bakgrund och kan vara verksamma även inom kommunala verksamheter. Sedan 2022 har Stockholms stad också en visselblåsarfunktion där allvarliga oegentligheter och missförhållanden, som brott mot lagar och allvarliga avsteg från stadens styrande dokument, kan anmälas. Det som rapporteras ska ha uppstått eller högst sannolikt komma att uppstå i den verksamhet som du som rapportör är verksam i.

Det är viktigt att det finns ett allmänintresse av att missförhållandet kommer fram. Exempelvis ekonomisk brottslighet, korruption, mutor och jäv. Det kan också röra sig om miljöbrott eller säkerhetsrisker rörande liv och hälsa. Riktlinjerna saknar formuleringar kring hur funktionen kan användas för att rapportera och slå larm om incidenter och individer som kan utgöra en fara och risk för Stockholm och stockholmarna.

3) Louise Minnhagen (L) och Erik Thonfors (C) föreslår:

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Att riktlinjerna uppdateras i enlighet med vad som anförs nedan om ett tydligare fokus på värderingar som motverkar våld och främjar tolerans, samt att därutöver anföra följande:

Den högerextrema miljön i Sverige genomgår just nu en förändring där olika former av aktivism såsom flygbladsutdelning, torgmöten och annat minskar, medan så kallade kampförberedande aktiviteter ökar kraftigt – träning för att använda våld i politiskt syfte. Nordiska Motståndsrörelsen (NMR) som tidigare varit tongivande har försvagats och splittrats i takt med att en ny typ av aktörer etablerat sig – aktivklubbarna. Aktivklubbarna är en del av en global våldsriktad rörelse som fokuserar på fysisk träning och att bygga våldsförmåga.

Det är just synen på manlighet som nu bidrar till de högerextrema aktivklubbarnas ökade möjlighet att attrahera unga pojkar och män. Det pågår en generell värdeförskjutning i samhället som lyfter fram den starke mannen. En riktig man ska vara stor, stark och farlig.

Han är mannen i huset och bestämmer över kvinnor. Och det är inte bara högerextrema krafter som sprider det budskapet utan även influerare som Andrew Tate, som fått en massiv följarskara världen över genom att sälja in konceptet om den starke mannens rätt. Det är inte heller enbart högextremister som ser möjligheter att rekrytera unga när den här sortens värderingar fått fäste. Unga pojkar och män som tillskansat sig värderingar som lyfter fram våld som något önskvärt och manligt är generellt i högre riskzon för att radikaliserar. De extremistiska miljöerna inspirerar och inspireras ofta av varandra och samma maskulinitetsförhållande värderingar förekommer i såväl islamistiska, gängkriminella som fotbollshuliganrelaterade grupperingar.

Men högerextrema aktivklubbar och Andrew Tate är bara ytterligheter av en generell värdeförskjutning i samhället. Vi ser hur trender som "soft girl" eller "tradwife" sprider sig och får fäste, en önskan hos unga tjejer att bara vara hemma och överlåta försörjning och ansvar till en man. Likaså rapporterar skolor om hur trakasserier mot hbtqi-personer ökar, personer som inte passar in i konservativa uppfattningar om vad som är rätt sätt att vara. Det förekommer även att föräldrar alltmer försvarar sina barns påhopp. Så kallade traditionella familjer lyfts fram som ett ideal.

Med anledning av detta anser vi i Liberalerna och Centerpartiet att stadens riktlinjer för att arbeta mot våldsbejakande extremism också måste lyfta fram värderingsarbetet i våra verksamheter, utöver de demokratiska värderingar som redan nämns. Yrkesverksamma som kommer i kontakt med barn och unga - genom förskola, skola och fritid - behöver vara uppmärksamma på den här typen av värderingar och riskerna de medför för ytterligare radikalisering.

4) Findel Madison (SD) föreslår:

Att delvis bifalla förvaltningens tjänsteutlåtande, samt att därutöver anföra följande:

Stadens arbete riktas mot våldsbejakande extremism som är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål.

Det finns huvudsakligen tre extremistmiljöer: den våldsbejakande högerextremistiska, den våldsbejakande vänsterextremistiska och den våldsbejakande islamistiska miljön. Att stadens arbete fokuserar på dessa miljöer beror på att Säkerhetspolisen bedömer att det inom dessa finns individer och grupper som anser det som legitimt att begå brott med målet att förändra rådande samhällsordning i Sverige. De utgör ett hot mot demokratin och individers möjligheter att utöva sina demokratiska fri- och rättigheter.

Riktlinjerna täcker i stor utsträckning in extremistmiljöer och dess kringliggande problem samt möjliggörande förutsättningar. Det finns några delar i riktlinjerna som vi anser bör förtydligas för att inte missa målet med arbetet mot de tre extremistmiljöerna och för att belysa de kontextuella riskfaktorerna.

Under rubriken Arbete mot extremistisk propaganda bör Exempel på metoder och arbetssätt förtydligas för att säkerställa förståelsen för att alternativ fakta, eller falsk informationsspridning, är en betydande del i de flesta extremismmiljöerna. Nyligen har Sverige som land och socialtjänsten som instans fått utstå en enorm propagandaattack med så kallade fake news eller alternativ fakta avseende den så kallade LVU-kampanjen. Vilket gav upphov till ett flertal stora säkerhetsrisker och som tillsammans med diverse koranbrännningar resulterade i uppmaningar från de radikala islamistmiljöerna runt om i världen att attackera Sverige och svenskar. Bland annat mördades två svenskar i Bryssel och anställda inom socialtjänsten över hela landet har fått utstå enorm press på grund av hotnivån i samband med LVU-kampanjen.

Samtidigt har vi grupper som kan klassas under våldsbejakande autonomism, där den autonoma vänstern och diverse miljö-/djurrättsaktivister anser att olagliga metoder och viss våldsanvändning är accepterat under föreställningen att en grupp behöver skyddas mot förtryck, eller accelerationism som definieras som en extremistisk politisk strategi som med hjälp av våld och terror försöker påskynda en förment förutbestämmd samhällskollaps för att kunna inrätta ett idealsamhälle. I Sverige och i flera andra länder har vi ett stort problem med extremistiska klimatrörelser som ger sig på vår infrastruktur, företag och personer med syfte att skada, förstöra och/eller sabotera. Även här är det viktigt att tidigt bekämpa propaganda och alternativ fakta.

Därmed anser vi att följande korrigerering bör göras under Arbete mot extremistisk propaganda – Exempel på metoder och arbetssätt för att tydliggöra att all form av extremistisk progaganda, slagord och alternativ fakta ska kunna bemötas:

Exempel på metoder och arbetssätt:

- Främja demokratiska värderingar på t.ex. skolan och arbeta utifrån demokratiska processer.
- Väva in ämnesspecifika digitala kunskaper kring källkritik och källtillit i undervisningen.
- Stärka medarbetare och föräldrar i hantering av högerextremistiska, vänsterextremistiska och islamistiska uttalanden och alternativa fakta.
- Undervisa och lyfta samtal och diskussioner kring komplexa och kontroversiella frågor med elever. Säkerställa att diskussionerna

sker i en klassrumsmiljö där alla elever känner sig trygga.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Heinonen (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Mattias Keresztesi m.fl. (M), Louise Minnhagen (L), Erik Thonfors (C) och Findel Madison (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sina förslag.

Handlingar i ärendet

- BRO 2024/106-1.1 Stockholm stads riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism
- BRO 2024/106-1.2 Tjänsteutlåtande Stadsledningskontoret
- 1555750 (Godkänd - R 1) Reviderade riktlinjer i stadens arbete mot våldsbejakande extremism

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Johan Esko,Heinonen	2024-04-26
Matyas-Gyorgy,Keresztesi	2024-04-26